Bulla Canonizationis Sancti Leopoldi Marchionis/:

Innocencius Epūs ſeruus ſeruoꝝ dei. Ad ꝑpe/
tuaꝫ rei memoriā. Sacroſctām mrēm eccłiaꝫ
aſtitiſſe a dextris dei reginaꝫ in veſtitu de au/
rato ↄcūdatā varietate nō ab re ꝑ ꝓphetaꝫ tradit. Re/
gina. equidē ꝙ illi regi dn̄o. per quē reges regnāt. et ꝑn
cipes iuſticiā faciūt dſpōſata ſit. Unica ei⁹ colūba. luna
ꝑfecta in eternū Arcturus per girū nocturna ſpacia per
enni lumīe illuſtrās. Lucifer. qui neſcit occaſuꝫ. Auroꝛa
hic in crepuſculo caligātis ſecłi coruſcans. et in diē luci
dū in regno celoꝝ ſeſe diffundēs. Regina ꝙ illi ſeruiat
Cui ſeruire regnare ē Illi fidē habeat Illi ſe totā cōmit
tat. Regia ꝙ xp̄i fidłes ſub vmbꝛa alaꝝ ſuaꝝ ex tr̄eo car
cere ad regna celoꝝ ꝑducat. Ubere d celo pleno lactet.
atꝗ; iebꝛiet. ex młtis erumnis nos eripiēs regni celeſtis
cuꝫ xp̄o dn̄o ꝑticipes efficiat . In veſtitu inquit de au/
rato. Ueſtimētū eccłie ſctāꝫ fideliū vitā eſſe ꝓfitemur.
Nam ſicut tota eccłia veſtimentū ē xp̄i redemptoꝛis nr̄i
Ita fidłes quoꝗ; ei⁹dē eccłie veſtimētū eē arbitramur.
Ueſtimentū ſcilicꝫ nō hn̄s maculaꝫ ꝑ pctm̄. neꝗ; rugā ꝑ
duplicitatē. Sed ꝑ iuſticiā mdm̄. ꝑ ſimplicitatē coꝛdis
tenſuꝫ veſtimentū Innocēcie ꝗ hō a deo plaſmatus ac
cepit male a ſerpēte ꝑſuaſus ꝑdidit. ad quā recuperandā
pn̄ia ⁊ dei mīa induimur veſtimētum deauratū ſplēdo
re ſapientie aureo perlucens: Clara eniꝫ eſt ſapientia. q̄
nūꝙ̄ marceſcit. facile videtur ab hys qui eam diligunt
et inuenitur ab hys qui eam querunt. Doctrix eſt diſci
pline di. electrix operuꝫ illius. qua nihil locupletius q̄
operatur omnia Artifex omniū que apud turbas clari
tatem et honoꝛem apud ſenioꝛes preſtat veſtimentum
de auratum perfectione auri. ideſt iuſticie. qua nihil hu
mano generi vtilius Dilectione diſcipline ex qua cuſto
dia legum emanat. Legum autem cuſtodia. ↄſumatio

A 190.904

eſt incorruptionis. At vero incorruptio facit nos eſſe
deo ꝓximos. per quã beatitudo eterne vite a nobis cõ/
paꝛ. Circũdata eccl'ia dicit varietate grãꝝ. adminiſtra
cionũ. ⁊ officioꝝ. Iuxta verbũ Apl'i. Diuiſiones grãꝝ
ſunt. Idem aũt ſpũs eas ꝯferẽs. Diuiſiones adminiſtratio
nũ ſunt. idem aũt dñs. ⁊ diuiſioẽs opacionũ ſunt. idem
vo deus q opaꝛ oĩa in oĩbus. cĩcũdata varietate platus.
ordinis. ſtatus. ⁊ variaꝝ eccl'iaꝝ decore que veluti ado
leſcentule. hãc de qua eſt ſermo catholicã eccl'iaꝫ. quaſi
matrẽ obſeruãt. nõ vetuſte p culpã. ſꝫ nouelle p grãꝫ.
nõ ſenio ſteriles. ſꝫ ad ſpirituale ꝯgrue fecũditate. ⁊ no
ua ſp ꝓle pullulãtes. Naꝫ a iuſto abel. Unde eccl'ie exor/
dia trahim⁹. In hãc vſqꝫ diẽ quot ſctõs orbis t'raꝝ ha/
buit. tot q̃ſi palmites ꝓtulit. Ex qbus varij indies ſur/
culi in hac vinea nr̃a Sabaoth quã licet imeriti pſtãte
dño ſortiti ſum⁹ excolendam ſeruñt cĩcũdata varietate
qd alia triũphãtis. alia militãtis eccl'ie ſpẽs exiſtat. de
triũphãti c̃hiſpõſione re ꝓmittiꝛ. Ego ero eis quicqd
ab homibus iuſte deſiderari poteſt. Ero illis honor. glo
ria ſalus. ⁊ vita virtus. ⁊ copia. pax. ⁊ oĩne bonũ. Mi/
litãs aũt eccl'is funde nõ inepte aſſimilaꝛ. Nã ſicut fũda
in girũ vſata lapides exeũt. qbus adũſarij feriuñt ⁊ go
lyas ꝓſterniꝛ. Ita ex ſctã eccl'ia dũ p varias ꝓcelles. ⁊
tẽpeſtates fluctuãtis hui⁹ ſeculi. p tribulationũ cĩcuituꝫ
rotaꝛ. Fortes viri ꝓdeũt. qbus q̃ſi lapidibus iniquoꝝ
corda tũdũꝛ. ⁊ de hoſte hũani generis nequiſſimo a xp̃i
tironibus triũphatur. Hãc ipãꝫ eccl'iam deus omnipo
tens mira quadã diſpoſicione. et poteſtate fundauit. p̃
cioſo vnigeniti filij ſui domini noſtri ihesu criſti ſãguie
dotatam eſſe voluit. Multiplici ſpiritus ſancti gratia
ornauit. Apoſtolorum ſimplicitate et fide roborauit
quos ignaros delegit. vt populos non tã ſermo illoꝝ.
q̃ᵹ cauſa ad credendũ adduceret. Martirum tormen/
tis cruciatibus. ꝯſtantia et tropheis ſtabiliuit. repreſſa

IN 275.218

ad celeſtem patriam totis viribus contendamus. Hu/
ius beati leopoldi ſanctimoniam deus omnipotens in
numerabilibus miraculis ad eius inuocacionem edit is
cō ꝓbauit. miraculis ꝑfecto. que tum in facti ſubſtācia.
tum in eo qđ factū n fuit. tum in modo faciendi. et or/
dine. vim. et poteſtatem. tocius nature exceſſerunt.
Quis enim non miretur. cum audiat ꝑ dei eterni miſeri
cordiam. Implorato leopoldi auxilio. paraliticos. Ar
theticos. febricitantem. podogra laborātem. priſtine
valitudini Illico reſtitutos. Quis non magnalia dei.
In hoc ſancto agnoſcat. Cum videat interceſſionibus
eius Claudos recte ambulaſſe. apoſtematibus mortife/
ris Infectos liberatos. In carceribus conſtitutum. pe/
dicis manicisq́ȝ vinctū ꝑ foramen vnde hominis in poſſi
bilis exitus erat eductum euaſiſſe. In varys vite peri/
culis poſitos. illeſos ſernatos eſſe. Quis non tota men
te obſtupeſcat. et deo optimo maximoq́ȝ preconia ma/
nifeſta dicat. cum liquido deprehendat. meritis ac pre/
cibus huius ſancti viri mortuos ſuſcitatos. Mutos lo
quendi facultatem adeptos. Cecos illuminatos. Sur/
dis auditū reſtitutū eē. Maxia ſunt hec ſctītatis ⁊ diuie
ap ꝓbatōis ſigna. hūanā expctācōeȝ ac ſpē excedētia. ⁊
tn̄ clariſſimis documētis cō ꝓbata ſunt. Quī ymo. Ab
anno xp̄i. Milleſimo cēteſimo et trigeſio ſexto. quo
leopoldus vita functus. ex terris ad celeſtē ihrlm trā
ſiuit. in nrā vſq́ȝ tempora. et preſenteȝ diem. magis ac
q́ȝ magis māifeſtata. mira de illo ex mētib' hoim. In
auſtria ꝑcipue. ⁊ ꝑ omēȝ danuby ripam. ꝯuocio celit'
īfūdlr̄. Incredibile dctū q̄ntacū venācōe corp' e'. qđ
ī mōaſtēio btē ſp ꝟgis ⁊ mrīs dī marie. ab eo ꝯdito in
loco qđ nouū Clauſtriburgū appellat̄ patauieñ dioceſ.
ſepultū ē. a xp̄ifidelib' viſitet̄. qb' votī celebret̄ pia e'
meōria. meōratu difficile eēt quot ⁊ q̄ntis tabell̄. ⁊ ima
gib' illi dicatis exornet̄ q̄nta lūiarioꝝ copia pluſtret̄

Procūbit ſupplex añ tumulū lāguēciū. ⁊ rogānciū tur
bā. Opem leopoldi implorās. Nec expectacōn irritata
diſcedit. Huius veneracōn ⁊ ꝑ mltoꝝ pploꝝ ſalute.
Rudolfꝰ auſtrie dux ipulſꝰ ē. Ut Innocēcio ſexto huic
ſctē ſedi ea tempeſtate pſidēti ſupplicarꝫ. q̄ tūs Leopo/
dum ſctōꝝ cathalago aſcribere dignaret. Qui re pſpe
cta. quā ſapiētiſſime. de vita ⁊ miraclis ac fama eiuſdē
leopoldi ex more inſtitutoqꝫ maioꝝ. cū cōſilio ſacri ſena
tus. inqſicōnem tūc Archiepō prageñ. et alys collegis
delegauit. Ueꝝ cū ea de re agi ceptuꝫ eſſet. morte Inno
cency ſurgentibuſqꝫ belloꝝ Inter auſtrales et panoni/
os diuerſis turbinibus. in menſiſqꝫ ꝓcellis In eccleſia
dei exortis. vſqꝫ ad tempora pauli ſcdi pdeceſſoris nr̄i
inquiſicio intermiſſa eſt. Cariſſimo autē in criſto filio
friderico Romanoꝝ imperatore Auguſto prelatis et
principibus germanie. apud eundem paulum multis pci
bus tam ſancti viri canonizacionem. abſolui petentibꝰ
Tribus ſancte Romane eccleſie Cardinalibus. de fratꝝ
ſuorum conſilio. demandatum eſt A pontifice prefato
vt ſolemnem inquiſicionem. ea in re adhiberent et pro
ceſſus conſuetos. Tum per ſe. Tum per ſubdelegatos fa
cerent. qđ magna ex parte confectum erat. cum euoca/
to ad dominum paulo. Sancte memorie. Sixtus quar
tus. predeceſſor noſter in hac ſancta ſede. diuina proui/
dentia conſtitutus eſt. Iterandas ergo preces et ve
hemencius agendum apud Sixtum. Imperator pre
lati Ac principes predicti duxerunt. Ut tam ſanctum
opus Canonizacionis cepte. perficeret. Is vt cerciori
fide que de miraculis et vita leopoldi afferebantur. p/
ciperet. Uenerabili fratri noſtro. Marco Epō pre/
neſtiñ. tunc tituli ſancti Marci preſbitero Cardinali ⁊
in germania legato. vt ꝑmiſſa pcunctaret iniūxit Qui
locupletiſſimā d illꝰ oibꝰ r̄laciōeꝫ. ꝑ publica acta. ⁊ legit
timos ꝓceſſꝰ. eidē attulit. de hic ꝓceſſibꝰ ⁊ actꝭ publiciſ

WIENER STADT- U. LAND...

paulıſp. Quīymo ꝯfuſa. infidelitatis ſeuicia. ⁊ inimico
homine ſup ſemīante zizania. creſcēte mľtiplicataqꝫ he
reticoꝝ prauitate. Doctoꝝ celeſti doctrīa illuīauit. ⁊ de
mū ꝯfeſſoꝝ ṽginū alioꝝqꝫ ſctōꝝ in trepida ꝯfiſſiōe ſo
lerti cura exēpliſqꝫ ymitatōe digniſſimis. adūſus ſatha
ne inſidias ccūdedit. Inter sūt alia ſaluberrima ſctita
tis exēpla. Diuīa mīa ſidus quoddā mōo fulgere dedit
btm̄ leopoldū Auſtrie principē. piū Marchionē cogno
mēto appellatū. Innncēcie. ſapiēcie ⁊ iuſticie. veſtimē
tis qbus veſtiri ecclīaz p̄dıximus. decoꝝ. bonitate. mā
ſuetudie. atqꝫ clemētia ꝯſpicuū. ſimplicicate. ꝯtinētia.
ac munificēcia p̄claꝝ. Cuius integritas vite ſctīmonia.
hūilitas. pietas. fides. adeo apud criſti fideles inualue
runt. vt vna omniū germanoꝝ voce. pro ſctō hactenuſ
celebratus fuerit. Cuius liberalitatē xpīaneqꝫ r̄ligioniſ
cultū. Non nulla monaiteria ⁊ quidē celeberrima. ab eo
cū ampliſſimis cenſibus ꝯſtructa Alia etiā magno ſum
ptu illuſtrata. abunde teſtantur. Hic princepe optimus
ſacerdotes ⁊ viros religioſos admodū coluit. Sūmoſ
qꝫ pontifices. tanta veneracione ꝓſecutus fuit. vt ab
Innocencio ſcōo. romano pontifice. p̄deceſſore noſtro
Peculiaris Sancti petri filius appellaretur. ⁊ apoſtoli
ca ꝯmēdatione. atqꝫ ea plenariamꝙ̄ wlgo dicunt abſo/
lucione dignus. ab eodē Innocēcio etiā mortuus iudica
tus fuerit. Hic vir dei. in ſummis opibus educatus. In
magna peccandi licencia ꝯſtitutus. coniugalibus curis
Implicitus principatus regimine impeditus ſedulo tā
men pietatis et miſericordie munera ſubibat laſſos ro
borans. vacillantes confirmans. appreſſos ſubleuans.
inopes fouens. inter curas domus. inter coniugales
anxietates. inter affectus pignorum. inter multiplices
principatus ſolicitudines. inter ſtudia tot laborum. In
maculatum ſeſe ab hoc ſeculo cuſtodiuit. et temporalia
tractando eterna diſpoſuit Quadraginta annis prin/

U. LANDESBIBLIOTHEK

elpatum auſtrie regens. et qđ maius eſt illis p̄cipue tem
poribus. quibus ꝓpter heinricoꝝ patris. et filÿ mutu
as ꝯcertationes. ⁊ poſtea ꝓpter heinrici q̄rti cū lota/
rio acerrimas ꝯtentiões. in germania bellis incendÿs
et agroꝝ vaſtationibus. tumultuatum eſt ſumma cum
iuſticia. humilitate. et trāquillitate cūcta adminiſtrauit.
et alÿs cede et ſaguine madentibus. creditā ſibi auſtrie
ꝓuinciaꝫ In diutina pace continuit. quibus ex meritis
eterne retributionis. ⁊ pacis premia. a deo optio max
imoqꝫ. qui centuplicato fenore merita hominuꝫ pēſat.
eſt conſecutus. Pretendāt nūc huius ſeculi amatores ad
peccata excuſanda. ꝯiugales. familiares. Ciuiles. aut re
galis. ſolÿ moleſtias. ſeculi illecebras. et tēptaciones.
leopoldi exemplo diuina ꝓuidētia eos circūſcripſit. ex
cuſatiões omēs circūuenit. aditum humane tergiuerſa
tōis ꝯcluſit. et quaſi araneaꝝ telas comenta. hūane fra
gilitatis diſrupit a deo creati et redempti deum debi/
tis honoribus non colimus ⁊ qđ dolentes ex intimis re
ferimus. Illum non tātū negligimus. ſed blaſphemāꝰ
ſepenumero. Adhibita ſunt precepta diuine et humane
legis. p̄ceptis obtempare tergiuerſamur. Addita ſunt
celeſtis premia glorie. Indicta penarum diuerſa gene/
ra. Cenſura correctionis inuenta. ab illis faciē qnaſi re/
belles auertimus. ſanctoꝝ varia exempla ante oculos
noſtros propoſita. Ipſa quoqꝫ imitari cōtumaciter re/
cuſamus inbecillitatem noſtram ſeculi ſolicitudines.
cum de ſalute noſtra agitur cauſamur. leopoldi nobilis
principis coniugati. ac multorum filiorum ac ſubdito/
rum cura irretiti. clariſſimo exemplo admonemur. vt
omni excuſatione ſemota per hec temporalia ita caute
ambulemus. Ita ſancte nos exerceamus. vt eterna nō
ammittamus. Allecti ſpe momentanee huius ꝓſperi/
tatis ꝑpetuitate glorie celeſtis non fraudemur. Sed mū
di moleſtias illecebras. aut dignitates contemnende,

magna cū diligētia p venerabiles. R. epiſcopū portueñ
ꝛ M. predictum peneſtiñ illo tempore Epiſcopū aſſūp/
tum. Ac F. Sancti Ewſtachy Dyaconum Cardinalem.
Cōmiſſarios diſcuſſis ꝓuata prio relatiōe eidē Sixto fa/
cta. pꝰ modū in ſacroſenatu referēte p̄dctō venerabili frē
R. Ēpo portueñ. dilucide re examiata. ꝛ ex illoꝝ ſnia.
Canonizatōe ꝯcluſa. Sicut dño placuit. Sixto vita fū
cto. Nobis q eidē in onere ꝛ honore p diuiaꝫ miaꝫ licet
indigni ſucceſſimꝰ. reſeruatū ē. vt ſupmā manū tā ſctē ap
ꝓbatiōi apponeremꝰ. Cōſilio Itaqꝫ hito. rurſus vene/
rabiliū fratꝝ nr̄oꝝ ſctē romāe eccl̄ie Cardinaliū publi
ca ꝯcioñ oīa ꝓut ex ordine geſta erāt. leopoldiqꝫ vitā.
miracla. ꝛ reliq̄ merita paducecatū Cōſiſtoriale ꝓponi
curauimus. Demū vocatis oibus. q in Romana curia ꝯ
gūt p̄latis. infrequēti eoꝝ ꝯſeſſu aſiſtētibꝰ nobis eiſdeꝫ
Uenerabilibꝰ fribꝰ nr̄is ſctē Romāe eccl̄ie. Cardialibꝰ
Singloꝝ vota p̄latoꝝ ſtrutati fuimꝰ. Quibꝰ ſpūs ſcti
gr̄a coopāte. maibꝰ pedit uſqꝫ vt aiūt in eā ſniaꝫ ꝯuenie
tibus. Q ꝺ leopoldo merito ſctūs a nobis Canonizēdus
eſſꝫ. Hūc in locū ꝛ publicū ſuggeſtū hac ipa die ꝯſcēde
re ꝺcreuimꝰ. vt opitulāte dño votis p̄cibuſqꝫ fidelium
adiuuātibus Ipm leopoldū ſctm̄ diffinerēꝰ ꝛ p ſctō ve
nerari debere ab vniūſis ꝛ ſinglis xp̄ianis mādaremus
Sicqꝫ hodie ſermōe p nos hito. re dina pacta ꝛ reliquiſ
ſolēnitatibus adhibitis ad hāc ſctiſſimā Canonizaciōm
ꝓcedēdū duximus. Cū aūt verbo ſapiētie dñs affirmet
homini qui eum laudauerit. et dilexerit deum qui fecit
illum quod in medio populi ſui exaltabitur. In plenitu
dine ſctā admirabitur. In multitudine electorum habe
bit laudem. et inter benedictos benedicetur. Miruꝫqꝫ
in modum leopoldus in medio populorūꝫ exaltatus ſit
Plenitudine celeſtis gracie. admirabilis refulgeat.
Reſtat vt noſtra ap ꝓbatiōe inter electos. et ſanctos vel
laudet. Int̃ bñdctōs bñdicat. q̄ illi abūde imparciemur

Si enim inter ſanctos eccl'ie adnumerandum. ꝓ ſancto
venerandū. atq; publicis et ſolemnibus ſupplicationi
bus votiſq; miſſaꝝ celebrationibus alyſue diuinis offi
cys: Innocandum ap̄lica auctoritate iudicauerimus:
Ad laudez igitur eterni dei. Indiuidue trinitatis p̄ris
et fily et ſpiritus ſancti. Ad fidei katholice robur et or
namentuz. Ad religionis criſtiane cultum augenduz.
Auctoritate dn̄i noſtri iheſu criſti Ac beatorum Petri
⁊ pauli apoſtoloꝝ Et noſtra de venerabiliū fratrū no/
ſtroꝝ conſilio ſtatuimus. diffinimus. et ꝓnunctiamus.
Sanctum leopoldum auſtrie Marchionez. ſctōꝝ Cata
lago aſcribendū. et publica veneratione ꝓ ſctō obſeruā
dū. Sicut ⁊ nos illum in p̄n̄tiaꝝ manifeſta voce. ſctōꝝ
Catalago annectimus Ac minoꝝ ꝯfeſſoꝝ numero adiū
gimus. publice ſctm̄ diffinimus. ꝓfitemur. et venera/
mur. Statuētes feſtū eiuſdē. die decimoſeptio kalend
Decembris debere celebrari. ⁊ ip̄o feſto eius ſepulchꝝ.
qd in p̄dicto monaſterio exiſtit viſitantibus. ⁊ ꝓmanu
tentiōe dicti monaſtery manus porrigentibus adiutri
ces. Septem annos et totidez. Quadragenas indulgē
cie. In forma eccleſie miſericorditer ppetuis tempori/
bus ꝯcedimus. Nulli ergo omino hominū liceat hanc
paginaz nr̄i ſtatuti. diffinicionis. ꝓnūctiatiōis. annex
ionis. adiūctionis. ꝓfeſſionis. venerationis. et ꝯceſſio/
nis. infringere. vel ei auſu temerario ꝯtraire. Siquis
aūt hoc at temptare preſumpſerit. indignationē omni
potentis dei. ac beatoꝝ petri ⁊ pauli apoſtolorum eius
ſe noverit incurſuꝝ. Datū. Rome. Apud ſanctum petꝝ
Anno incarnationis dominice. Milleſimo quadringē
teſimo octuageſimo qnarto. Octauo Idus January pō
tificatus noſtri. Anno primo: